SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 107/07

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď. a E. Ď., obaja bytom S., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sž-o-KS 3/2006 z 23. augusta 2006 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 S 227/05 z 9. novembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. a E. Ď. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 29. januára 2007 doručené podanie J. Ď. a E. Ď. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci porušenia ich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sž-o-KS 3/2006 z 23. augusta 2006 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 S 227/05 z 9. novembra 2005.

2. Zo sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že obec S.-H. ako stavebný úrad (ďalej len „stavebný úrad“) v zastúpení starostom obce listom z 12. apríla 2001 č. 81/2001 označeným ako *„Stanovisko k ohláseniu drobnej stavby“* oznámilo sťažovateľom, že: *„K Vášmu listu zo dňa 28. 2. 2001 dávame nasledovné stanovisko: Vaša žiadosť nespĺňa požadované náležitosti: nepredložili ste aktuálny list vlastníctva a snímku z pozemkovej mapy. Nakoľko Obecný úrad v S. - H. má vedomosť o tom, že riešenie hraníc pozemku je v terajšej dobe v súdnom spore, nemôžeme Vám vydať povolenie k drobnej stavbe. Toto Vám vydáme až po vynesení súdneho rozhodnutia.“* Keďže uvedené stanovisko považovali sťažovatelia za nezákonne, žiadali ho postupom podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušiť v rámci návrhu podaného krajskému súdu. Krajský súd uznesením sp. zn. 10 S 227/05 z 9. novembra 2005 konanie v predmetnej veci zastavil. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia 7. decembra 2005 odvolanie najvyššiemu súdu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Sž-o-KS 3/2006 z 23. augusta 2006 prvostupňové uznesenie potvrdil.

3. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vyniesol nasledovné rozhodnutie: *„Zamietnutím žaloby sťažovateľov na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodovania obce S. - H. pri zamietnutí žiadosti sťažovateľov na zhotovenie oplotenia svojho pozemku a vydaním súhlasného stanoviska na oplotenie susediaceho pozemku zo všetkých svetových strán, napriek tomu že tento je predmetom dvoch súdnych sporov, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 12 odst. 1, 2, 4, čl. 13 odst. 3, čl. 20 odst. 1, 3, čl. 46 odst. 1, 2, čl. 47 odst. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.*

Uznesenie Najvyššieho súdu SR v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sa zrušujú.

Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľom trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv

alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Sťažovatelia sa vo svojej sťažnosti domáhali zrušenia označených rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, keď namietali, že postupom menovaných všeobecných súdov v konaní o ich žalobe zo 6. septembra 2005 boli porušené základné práva podľa čl.12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť podanú sťažovateľmi považovať za zjavne neopodstatnenú v celom rozsahu.

1. Pokiaľ sťažovatelia namietali porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (mutatis mutandis I. ÚS 74/02, I. ÚS 236/03, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05).

Ústavný súd v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že posúdenie akejkoľvek skutkovej a právnej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ku ktorým všeobecný súd dospel, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

V relevantnej časti krajský súd v uznesení sp. zn. 10 S 227/05 z 9. novembra 2005 uviedol, že: *„Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali preskúmať zákonnosť Oznámenia k ohláseniu drobnej stavby (...). Uvedené oznámenie k ohláseniu drobnej stavby nie je rozhodnutím v zmysle § 244 ods. 3 O. s. p. a nemožno ho ani za také považovať.“* Podobne najvyšší súd v sťažovateľmi napadnutom uznesení sp. zn. 3 Sž-o-KS 3/2006 z 23. augusta 2006 uviedol, že: *„...Odvolací súd je zhodne s prvostupňovým súdom toho názoru, že uvedené Oznámenie k ohláseniu drobnej stavby, nie je rozhodnutím v zmysle citovaného zákonného ustanovenia a nemožno ho ani za také považovať.“*

Z obsahu sťažnosti vyplýva iba to (okrem toho, že sťažovatelia odcitovali uvedené základné práva), že nesprávnosť napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu sťažovatelia vidia v porušení § 71 ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, ustanovenia § 43 ods. 1 a § 244 ods. 2 OSP, ktorých obsah ale podľa názoru ústavného súdu nijakým spôsobom nie je v rozpore s právnym záverom vysloveným krajským súdom a najvyšším súdom, že list podpísaný starostom obce z 12. apríla 2001 označený ako *„Stanovisko k ohláseniu drobnej stavby“* nemožno považovať za rozhodnutie správneho

orgánu. K uvedenému právnemu názoru vyslovenému krajským súdom a najvyšším súdom ústavný súd dáva do pozornosti ďalší obsah sporného listu označeného ako *„Stanovisko k ohláseniu drobnej stavby“*, z ktorého priamo vyplýva, že: *„...Nakoľko Obecný úrad v S. -H. má vedomosť o tom, že riešenie hraníc pozemku je v terajšej dobe v súdnom spore, nemôžeme Vám vydať povolenie k drobnej stavbe. Toto Vám vydáme až po vynesení súdneho rozhodnutia.“* Stavebný úrad uvedeným jasne dáva na vedomie sťažovateľom, že rozhodnutie (proti ktorému inak broja sťažovatelia) zatiaľ nebolo a nie je vydané, pretože vydané môže byť až po skončení súdneho sporu.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom pre rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti ďalej poznamenáva, že na posúdenie charakteru sporného listu označeného ako *„Stanovisko k ohláseniu drobnej stavby“* je zásadne príslušný všeobecný súd. Skutočnosť, že sťažovatelia zastávajú iný právny názor než prijal v tejto veci krajský súd a najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti, a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade krajským súdom a najvyšším

súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa ich názor (v tomto ohľade rovnaký) natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení týkajúcich sa správneho súdnictva (§ 244 a nasl. OSP), že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu však posúdenie listu označeného ako *„Stanovisko k ohláseniu drobnej stavby“* zo strany krajského súdu a najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje.

Pokiaľ sa sťažovatelia s právnym názorom krajského súdu a najvyššieho súdu v otázke neposúdenia listu (označeného ako *„Stanovisko k ohláseniu drobnej stavby“)* ako rozhodnutia orgánu správneho orgánu nestotožňujú, ústavný súd napokon dodáva, že otázka tohto posúdenia je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľmi označených práv.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nezistil také skutkové zistenie a výklad právne relevantných zákonných ustanovení, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, nevyplýva žiadna možnosť porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 2 ústavy, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovatelia neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení týchto základných práv. Preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

3. Ústavný súd napokon uvádza, že z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti musel odmietnuť sťažnosť sťažovateľov aj v časti namietajúcej porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 3 ústavy, keďže tieto obsahujú základné princípy právneho štátu, vzhľadom na čo „nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych konaniach“ (I. ÚS 8/97, II. ÚS 821/00).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.